

**Відповідальність
за порушення законодавства
про державну реєстрацію нормативно-правових актів**

(інформаційний матеріал для керівників суб'єктів нормотворення)

м.Бобринець

2015

Міністерство юстиції України та його органи на місцях виконують функцію державної реєстрації нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади, які зачіпають права, свободи й законні інтереси громадян або мають міжвідомчий характер, основна мета якої забезпечення охорони конституційних прав, свобод і законних інтересів громадян та юридичних осіб, проголошених і гарантованих Конституцією та законами України, та усунення порушень чинного законодавства.

Процедура проведення державної реєстрації підзаконних нормативно-правових актів передбачає комплекс заходів, під час здійснення яких Міністерство юстиції України та його територіальні органи проводять правову експертизу підзаконного нормативно-правового акта на його відповідність Конституції та законодавству України, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, іншим міжнародним договорам України, а також *acquis communautaire*, приймають рішення про державну реєстрацію підзаконного нормативно-правового акта або про відмову в такій реєстрації, присвоюють нормативно-правовому акту реєстраційний номер.

З метою контролю за виконанням суб'єктами нормотворення законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 року № 731 «Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади» органам юстиції, що здійснюють державну реєстрацію нормативно-правових актів, надано право перевіряти у міністерствах, інших органах виконавчої влади додержання законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів, у разі потреби вимагати подання нормативно-правових актів на державну реєстрацію та вносити пропозиції про усунення виявлених порушень і недоліків та притягнення до відповідальності посадових осіб, винних у допущених порушеннях, за результатами яких (за потреби) інформувати Кабінет Міністрів України, Раду міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київську та Севастопольську міські державні адміністрації, відповідні органи прокуратури та засоби масової інформації.

На сьогодні Законом України від 08 вересня 2011 року № 3720-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності органів державної влади та органів місцевого самоврядування» встановлено адміністративну відповідальність керівників органів, нормативно-правові акти яких відповідно до закону підлягають державній реєстрації, за неподання, несвоєчасне подання на державну реєстрацію нормативно-правових актів, які відповідно до закону підлягають державній реєстрації, направлення на виконання нормативно-правових актів, що не пройшли державної реєстрації та не опубліковані в установленому законом порядку, а також надіслання для виконання вказівок, роз'яснень у будь-якій формі, що встановлюють правові норми (стаття 188-41 Кодексу України про адміністративні правопорушення). При цьому статтею 255 цього Кодексу органам юстиції надано право складати протоколи за порушення, передбачені статтею 188-41 цього Кодексу.

Відповідно до статті 188-41 Кодексу України про адміністративні правопорушення за вчинення цього правопорушення персонально на керівника суб'єкта нормотворення накладатиметься штраф від тридцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

На сьогодні ця функція органів юстиції реалізується шляхом здійснення контролю за додержанням суб'єктами нормотворення законодавства про державну реєстрацію підзаконних нормативно-правових актів шляхом проведення безвізних, виїзних, планових та позапланових перевірок. Механізм проведення органами юстиції таких перевірок суб'єктів нормотворення встановлено наказом Міністерства юстиції України від 19 січня 2012 року № 93/5 «Про затвердження Порядку проведення органами юстиції перевірок стану додержання законодавства

про державну реєстрацію нормативно-правових актів», зареєстрованим у Міністерстві юстиції 19 січня 2012 року за № 67/20380.

Органами юстиції щомісяця проводяться як безвізні, так і візні перевірки стану додержання законодавства про державну реєстрацію.

Крім того, з метою забезпечення належного контролю за додержанням суб'єктами нормотворення законодавства про державну реєстрацію, а також враховуючи строки накладення адміністративних стягнень (не пізніш як через три місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні – не пізніш як через три місяці з дня його виявлення), органами юстиції щомісяця проводяться візні перевірки суб'єктів нормотворення. За результатами перевірок стану додержання законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів уповноважені посадові особи органів юстиції складають довідки та/або протоколи про адміністративні правопорушення за порушення законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів та звертаються до органів прокуратури, інших правоохоронних органів.

Такі перевірки, враховуючи їх періодичність та результати, сприяють швидшому виявленню порушень законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів та оперативному вжиттю заходів щодо їх усунення.

Порядок складання уповноваженими посадовими особами Міністерства юстиції України і його територіальних органів та надіслання органам, уповноваженим розглядати справи про адміністративні правопорушення, протоколів та матеріалів про адміністративні правопорушення за порушення, передбачені статтею 188-41 Кодексу України про адміністративні правопорушення, встановлено наказом Міністерства юстиції України від 19 грудня 2011 року № 3539/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 19 грудня 2011 року за № 1465/20203.

Так, протоколи про адміністративні правопорушення складають щодо керівника органу, нормативно-правові акти якого відповідно до закону підлягають державній реєстрації, а у разі його відсутності – щодо особи, яка виконує його обов'язки. У разі вчинення особою кількох окремих адміністративних правопорушень протоколи складаються щодо кожного з вчинених правопорушень.

Уповноважена посадова особа відповідно до статті 63 Конституції України зобов'язана ознайомити особу, щодо якої складається протокол про адміністративне правопорушення, з її правами й обов'язками, передбаченими статтею 268 Кодексу України про адміністративні правопорушення, про що робиться відмітка у протоколі. Про обізнаність з вищезазначеним особа, щодо якої складається протокол про адміністративне правопорушення, ставить у протоколі свій підпис, а у разі відмови робиться відповідний запис у протоколі, який засвідчується підписом уповноваженої посадової особи.

Особі, щодо якої складається протокол про адміністративне правопорушення, пропонується надати письмове пояснення та зауваження за суттю вчиненого правопорушення, до якого уповноважена посадова особа вносить відповідний запис і засвідчує його своїм підписом. Пояснення та зауваження можуть додаватись до протоколу окремо, про що робиться запис у цьому протоколі.

Протокол підписується уповноваженою посадовою особою та особою, щодо якої складається протокол про адміністративне правопорушення, а також може підписуватись свідками та потерпілими у випадку їх наявності.

Складений протокол та інші матеріали, що підтверджують факт вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 188-41 Кодексу України про адміністративні правопорушення, протягом трьох робочих днів формуються у справу. Наступного робочого дня справа про адміністративне правопорушення разом із супровідним листом органу юстиції надсилається до районного, районного у місті (міського, міськрайонного) суду за місцем вчинення адміністративного правопорушення.

Таким чином, запровадження адміністративної відповідальності за порушення законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів дає змогу досягти відповідного рівня дисципліни посадових осіб суб'єктів нормотворення та забезпечує належний рівень захисту прав і свобод громадян.

